

Kompas

Colofon

Jaargang: 14
Nummer 8 en 9
januari 2023

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden
voor leidinggevend en kinderen van -12
kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Janneke Mourits
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten
Jaco Zijl

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Dit seizoen is het thema van *Kompas*: dieren in de Bijbel.

In deze laatste nummers staan we stil bij de koperen slang en het visioen van Petrus. Twee heel verschillende Bijbelgedeelten. In allebei zitten mooi lessen voor onszelf en de kinderen waar wij aan vertellen.

Ik wens je veel zegen toe bij de voorbereiding en ik wil je graag een vraag meegeven bij de voorbereiding: wat zou jij doen als je daar in de woestijn op de grond zou liggen door een slangenbeet? Zou je kijken naar de slang?

Ik hoop en bid dat je niet alleen naar de slang zou kijken, maar dat je door genade hebt leren zien op de Heere Jezus, zoals Hij daar hing aan het kruis. Als borg voor schuldige zondaren.

Namens de redactie,

Joline van den Ende

De koperen slang

Toelichting op het thema

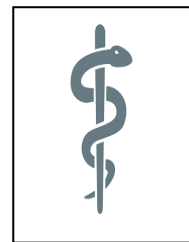
Dit jaar zijn de vertellingen gegroepeerd rondom het thema 'dieren'. Dat betekent niet dat er nu direct een dier centraal staat in de vertelling, maar wel, dat er in iedere geschiedenis een dier/dieren voorkomt. In deze schets is dat een slang.

Doel van de vertelling

In deze vertelling horen de kinderen over de zonde en straf van de Israëlieten in de woestijn. Maar ook het grote wonder dat de Heere een middel gaf om toch behouden te kunnen worden. In de woestijn was dat de koperen slang die Mozes, voor iedereen duidelijk zichtbaar, op een stang moest zetten. Wie ernaar keek, werd genezen. Zo heeft de Heere nog een middel gegeven. Niet in de eerste plaats om van tijdelijke moeite en zorg verlost te worden, maar om weer met Hem verzoend te worden. Daarvoor was het nodig dat de Heere Jezus leed en stierf. En wie door het geloof op Hem mag zien, zal - net als de Israëlieten in woestijn - blijven leven. En dat alleen door wat Hij verdiend heeft.

Introductie van het thema voor de kinderen

1. Neem een plaatje van een 'esculaap' mee (zie afbeelding).

Mogelijke vragen:

- Wat zie je hier?
*Een 'esculaap'. Een slang die zich rond een staf draait.
Het is het 'artsenembleem'.*
- Wie heeft dit weleens gezien?
Mogelijk zijn er kinderen die dit weleens gezien hebben.
- Waar was dat?
Bij een apotheek, een ziekenhuis, een huisarts, op de auto van een arts, op een ambulance.
- Wie weet wat dit betekent?
Deze afbeelding is het symbool van de geneeskunde. Het is afkomstig uit de Griekse mythologie, en staat symbool voor medicijnen en genezing.

Het is een slang die zich rond een staf draait. Het dier, dat erop staat is het symbool voor de genezing, omdat het zijn huid kan afwerpen, wat staat voor 'herboren worden' en 'genezing'. Maar het kan ook door zijn beet de dood veroorzaken.

Het is echter ook bekend dat kleine hoeveelheden gif – in de juiste verhoudingen - in de geneeskunst als medicijn worden gebruikt. .

Zo nodig kan de volgorde van de vragen veranderd worden.

De esculaap: Een esculaap is een symbool van een staf met daaromheen een gekronkelde slang. Het is het embleem van geneeskundigen. Het is een herinnering aan Asclepius, de Oudgriekse god van de geneeskunde. De diepgaandere betekenis van esculaap is het jaarlijkse vervellen van de slang, wat kan staan voor verjonging.'

Leessuggestie: Op Digibron.nl staat ook nog een artikel over de esculaap ('De esculaap en het virus', auteur C.K. van der Ent en gepubliceerd in het R.D, d.d. 28-04-2020).

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 103: 4 en 5

Psalm 130: 1 - 4

Psalm 95: 4, 5, 6 en 7

Psalm 78: 12, 13, 15 en 21

Psalm 105: 3, 22 en 24

Psalm 106: 14

Psalm 146: 3

Psalm 52: 7

Vaste Rots van mijn behoud...
Jezus leven van mijn leven...
Aanschouw de Schepper van 't heelal, genageld aan het hout...

Lezen

Numeri 21: 3 – 9 + Joh. 3 : 14-16

Kerntekst

Johannes 3 vs. 14: *En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*
Numeri 21 vs. 8b, 9b: *En het zal geschieden dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven.*
9. *En het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan en bleef levend.*

Belangrijke aanwijzing bij de vertelling

De vertelling bestaat dit keer uit drie onderdelen. Deze zijn herkenbaar aan de streepjes tussen de gedeeltes. Het is belangrijk om bij het vertellen duidelijk te laten merken dat er een nieuw gedeelte van de vertelling begint. Dit kan op verschillende manieren.

Je kan voordat je gaat vertellen aangeven dat het verhaal vandaag uit drie verschillende gedeeltes bestaat. Laat bij het vertellen duidelijk uitkomen wanneer er een 'nieuw' onderdeel begint. Dit kan bijvoorbeeld door de eerste zin van het volgende gedeelte (waarin verteld wordt waar het verhaal gebeurt) te benadrukken, zodat de kinderen begrijpen dat het om een nieuw gedeelte gaat.

Het kan ook door even een korte lees/vertelpauze in te lassen.

Vooraf voor kleinere kinderen is het heel belangrijk dat ze weten dat het om een 'nieuwe' geschiedenis gaat.

Vertelling

Kijk, daar eens! Daar in de woestijn staan heel veel tenten. Om de tenten heen lopen vaders en moeders en ook kinderen. Het zijn Israëlieten. Veertig jaar lang hebben ze al door de woestijn gezworven. Een paar dagen geleden waren ze bijna in het land Kanaän.

Bijna. Ze moesten nog één land doortrekken, en dan waren ze er. Maar de koning van de Edomieten had het verboden. Ze mochten niet door zijn land heen. En als ze het toch deden, zou hij met zijn leger komen. Maar dat had de Heere verboden. Want vechten tegen de Edomieten mochten de Israëlieten niet. De Edomieten waren de kinderen van Ezau, de broer van Jakob; het was een broedervolk. Daarom moest het volk van Israël terug, de woestijn weer in.

Wat een teleurstelling voor het volk. Bijna in Kanaän en toch mochten ze het land niet in.

En dan... Dan wordt het volk opstandig. Ze gaan murmureren, mopperen, omdat het anders gaat dan zij graag willen.

"Ik lust dat manna niet meer...", boos kijken de mensen Mozes aan. "Het is iedere dag weer hetzelfde..."

Eén van de Israëlieten is ermee begonnen. Maar nu moppert het hele volk over het eten dat de Heere hen nu al veertig jaar iedere dag gegeven heeft.

Wat erg! Want het is die trouwe Heere Die daar iedere dag weer voor zorgt. Niet één dag heeft het ze aan manna ontbroken. Het lag er elke dag, behalve op de sabbat. Maar dan kregen ze de dag ervoor het dubbele. Ook alvast voor de sabbatdag, de dag van de Heere, waarop ze moesten rusten.

Mopperen op eten is nooit goed. Het is ondankbaar als je dat doet.

Maar dan, kijk daar eens... Plotseling kruipen daar tussen de tenten van de Israëlieten allemaal slangen. Het zijn vurige slangen. Ze zijn giftig. Ze hebben de kleur van koper. Het zijn net vurige strepen op het zand van de woestijn. In al die jaren is het nog niet eerder voorgekomen dat er opeens zoveel slangen zijn...

En, wat nog erger is, ze kruipen naar de mensen toe en ze bijten hen. Vaders, moeders en ook kinderen worden door die giftige slangen gebeten. En wie gebeten is, krijgt heel hoge koorts en heel erge dorst en verschrikkelijke buikpijn. Niet lang daarna sterft zo iemand.

Het is de straf die de Heere stuurt. Hij heeft het murmureren van het volk ook gehoord.

Heel veel mensen worden gebeten door de slangen en velen van hen sterven.

De Israëlieten schrikken. O, ze begrijpen heel goed hoe het komt dat die vurige slangen er opeens zijn. Nee, dat is niet zomaar. Nu zien ze wat ze gedaan hebben met hun gemopper: ze hebben tegen de Heere gezondigd. Hij zendt die straf.

“O, Mozes, wij hebben gezondigd, omdat wij – zo boos - tegen de Heere en tegen u gesproken hebben. Bid toch tot de Heere dat Hij die vurige slangen van ons wegneemt.”

De Israëlieten staan voor Mozes. Ja, nu voelen ze hoe erg het is wat ze hebben gedaan. Ze hebben tegen de Heere gezondigd en ook tegen Zijn knecht Mozes, ze hebben Hem verdriet gedaan met hun ondankbaar gemopper.

En Mozes? Mozes luistert naar het volk. Hij doet wat het volk van hem vraagt. Hij bidt voor hen tot de Heere. En, wat een wonder! De Heere verhoort zijn gebed. Maar niet zoals de Israëlieten gevraagd hebben. De Heere neemt de vurige slangen niet meteen weg. Hij geeft een middel waardoor mensen die gebeten zijn, genezen kunnen worden.

Mozes moet van koper zo'n vurige slang na gaan maken. Hij moet die koperen slang op een heel hoge stang zetten. Want iedereen moet hem goed kunnen zien. Iedereen die gebeten is moet naar de koperen slang kijken, dan zal hij genezen worden.

Mozes doet wat de Heere tegen hem gezegd heeft. Als hij klaar is, zegt hij tegen het volk: “Wie gebeten is, moet naar deze koperen slang kijken, dan zal hij genezen worden.”

Kijk, daar zit een man. Hij is gebeten door zo'n slang. Hij heeft verschrikkelijke dorst. Hij voelt het: het zal niet zo lang meer duren, en dan zal hij sterven. Maar hoor eens, wat zegt Mozes daar? “Bent u gebeten? Kijk dan naar de koperen slang, dan zult u genezen worden.” De man draait zijn hoofd naar de slang die overal boven uitsteekt. Hij kijkt langzaam voelt hij het zieke gevoel uit zijn lichaam wegtrekken. Hij voelt zijn kracht terugkomen. Wat is hij blij! Hij is genezen.

In een tent ligt een zieke moeder. Ook zij is door een slang gebeten. Naast haar zitten haar kinderen en haar man. Zij horen wat Mozes zegt. “Moeder, u moet naar de koperen slang kijken. Dan zult u genezen. De Heere heeft het Zelf gezegd.” Maar de moeder is zo ziek. Ze kan de tent niet meer uit. Maar kijk eens, de kinderen tillen haar met elkaar voorzichtig op en dragen haar naar de opening van de tent. “Moeder, kijk! Daar, in de verte! Dat is de koperen slang. Moeder, kijk naar die slang, dan zult u beter worden!” En de moeder? Ze kijkt en ze wordt genezen.

In een andere tent ligt een jongen. Ook hij is door de slangen gebeten. Zijn vader die bij hem zit, hoort het: “Als je naar de koperen slang kijkt, word je genezen.” Hij pakt zijn jongen op en draagt hem naar buiten. “Kijk daar, naar die koperen slang.” Met zijn vinger wijst hij de richting aan, waar de koperen slang omhoog wordt gehouden. Maar zijn jongen is zo ziek, daarom pakt de vader het hoofd van zijn kind en draait het voorzichtig naar de kant van de koperen slang. De jongen wordt genezen.

Iedereen die gebeten is en naar de slang kijkt, wordt genezen. De Heere heeft Zelf voor een middel gezorgd. Is dat geen wonder?

Wie naar de koperen slang kijkt, wordt genezen, hoe ziek hij ook is...

Zullen er ook mensen geweest zijn die het woord van de Heere niet hebben geloofd? Die niet deden wat de Heere had gezegd? Die niet naar de koperen slang keken? Zij werden niet genezen, maar moesten sterven. Niet omdat er geen geneesmiddel was, maar omdat ze niet gehoorzaamden.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

Het is vele eeuwen later. Het is nacht. Door de stille straten van Jeruzalem loopt een man. Na een tijdje komt hij bij een huis. Daar klopt hij aan. En, ook al is het midden in de nacht, de deur gaat open. Hij mag binnenkomen...

Even later zit Nicodemus, een belangrijke farizeeër, tegenover de Heere Jezus. O, wat heeft hij al veel over de Heere Jezus gehoord! En dat heeft hem nieuwsgierig gemaakt. En nu is hij met al zijn vragen bij Hem gekomen. En, wat een wonder, hij mag al die vragen aan de Heere stellen.

En weet je wat de Heere Jezus dan gaat doen? Hij gaat Nicodemus les geven uit Zijn eigen Woord. Daar zit Nicodemus. Hij dacht zoveel te weten, maar als de Heere dan gaat vertellen, begrijpt hij er helemaal niets meer van. Van alles wat de Heere hem vertelt, begrijpt Nicodemus helemaal niets. Hij, die knappe farizeeër, die zoveel van de Bijbel weet, moet het eerlijk zeggen: Hoe kan dat allemaal wat U vertelt? Ik begrijp er niets van...

“Nicodemus,” zegt de Heere Jezus, “weet je nog van Mozes in de woestijn? Toen het volk gezondigd had, moest hij een koperen slang maken en op een hoge stang zetten. Hij heeft hem verhoogd, omhoog gestoken, zodat iedereen hem goed kon zien.

En, Nicodemus, zoals Mozes die slang verhoogd heeft, zo moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden. Weet je waarom? Omdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Dat betekent dat wie in de Heere Jezus gelooft, niet verloren gaat, maar een kind van de Heere wordt en voor altijd bij Hem mag wonen. De mensen in de woestijn die gebeten waren, moesten naar de koperen slang kijken, en dan werden ze beter.

Iedereen die met zijn zondige hart tot Mij komt en in Mij gelooft, die zal ook behouden worden. En dat voor eeuwig. Want Ik zal hem het eeuwige leven geven. Maar dan moet Ik wel, net als die koperen slang, verhoogd worden.

En over Mij moet ook overal verteld worden. Overal moeten de mensen weten, wat Ik gedaan heb. En dat ze door Mij zalig kunnen worden. Ik zal voor de zonde gaan lijden en sterven. En zo zal Ik de straf dragen die zij verdiend hebben. Ik zal hun zonden op Mij nemen.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

Kijk, daar eens, op Golgotha. Daar staan drie kruisen.

Wat de Heere Jezus eens tegen Nicodemus vertelde, is gebeurd. De overpriesters en Farizeeërs hebben Hem gevangen genomen en veroordeeld. Ze hebben de Heere Jezus bij stadhouder Pontius Pilatus gebracht. En die heeft Hem tot de kruisdood veroordeeld. En nu hangt de Heere Jezus daar aan dat middelste kruis. Iedereen kan Hem zien. Net zoals eens alle Israëlieten de koperen slang konden zien.

Ja, zó moest het gebeuren. Weet je, waarom? Omdat wij tegen de Heere hebben gezondigd. En omdat de Heere onze zonden móet straffen. Zelf kunnen wij het nooit meer goed maken met de Heere. Maar Hij, de Heere Jezus, kan dat wel.

Daarom hangt de Heere Jezus aan het kruis. Zo betaalt Hij de schuld. Hij draagt de straf. En dat om zondige mensen te kunnen verlossen van de straf die zij verdiend hebben. Om ervoor te zorgen dat ze weer bij Hem kunnen wonen.

Is dat geen wonder? De Heere heeft Zelf voor een Middel gezorgd, waardoor het weer goed kan komen tussen de Heere en ons. Een geneesmiddel waardoor we van onze zonden kunnen worden verlost. Zélf kunnen wij het nooit meer goed maken met de Heere. Maar de Heere Jezus kan het wel!

De Heere Jezus heeft de schuld op Zich genomen. Hij heeft de straf gedragen. Hij heeft betaald. En daarom kan de Heere de zonden vergeven.

Zo is de Heere Jezus verhoogd. Niet omdat Hij zelf zonde heeft gedaan, want de Heere Jezus heeft nooit één zonde gedaan. Hij heeft Zijn Vader altijd volkomen gehoorzaamd. Maar Hij draagt de zonden van anderen. En om die zonden te kunnen verzoenen, moet Hij lijden en sterven. Zó alleen kan Hij zondige mensen verlossen van hun zonden. Hij heeft de zonden op Zich genomen. Hij draagt voor hen de straf. Zo is Hij de Zalmaker van zondaren geworden. En wie nu met zijn zonden en zondige hart naar Hem toegaat, die zal van al zijn zonden verlost worden. Die zal het eeuwige leven krijgen. En dat alleen uit genade. Omdat de Heere Jezus, net als die koperen slang, verhoogd is.

Ook jij hoort iedere keer weer over de Heere Jezus. En hoe Hij verhoogd is. Ben jij met je zondige hart al naar de Heere gegaan om door Hem genezen te worden?

Of heb je geen last van je zonden? Vraag dan maar: “Heere Jezus, wilt U ook mij verlossen van al mijn zonden? Leer me om op U te zien. Leer me in U te geloven en op U alleen te vertrouwen.”

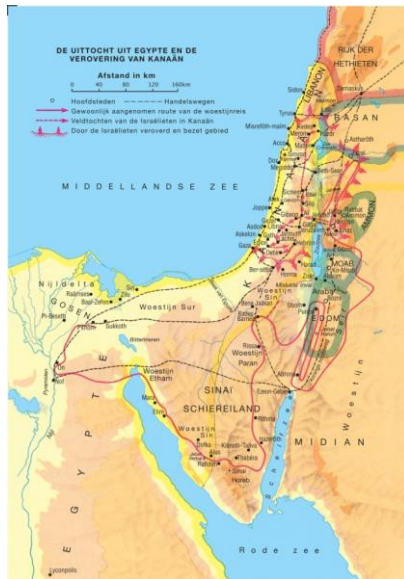
Dan mag je leven, eeuwig leven met Hem. Alleen omdat Hij het verdiend heeft. En omdat Hij alles gedaan heeft. Omdat Hij, net als die koperen slang in de woestijn, verhoogd is.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

De woestijnreis van de Israëlieten/ De weigering van Edom

Het volk van Israël is, na een woestijnreis van veertig jaar, bijna bij het land Kanaän gekomen. Ze moeten alleen nog door het land van de Edomieten, een broedervolk van Israël, reizen.

Mozes zendt boden naar de koning van Edom, maar die weigert het volk door zijn land te laten gaan. Omdat het een broedervolk is, mag het volk er niet tegen vechten. Het moet om het land van de Edomieten heen reizen.

Het murmureren van de Israëlieten

Dan gebeurt het. Ook al heeft het volk nergens gebrek aan en zijn er niet direct moeilijke dingen, toch gaat het murmureren. Ze zijn het niet eens met de weg die de Heere met hen gaat. Ze gaan mopperen op het manna, het brood, dat de Heere hen elke dag geeft, nu al veertig jaren lang.

De zonde van het murmureren

Het volk murmureert over het manna dat de Heere ze elke dag geeft. Dit is een heel grote zonde. Later schrijft Paulus daarover aan de gemeente van Korinthe en legt hij uit wat het volk daar nu eigenlijk deed. Het manna dat de Heere Israël gaf in de woestijn wees naar de Heere Jezus. Hij is het Brood dat uit de hemel nedergedaald is, zegt de Heere Jezus er later Zelf van. Ze verwierpen dus niet 'zomaar' een zegen die de Heere ze gaf, maar ze verwierpen in wezen de Heere Zelf. Het was **ongeloof**.

er later Zelf van. Ze verwierpen dus niet 'zomaar' een zegen die de Heere ze gaf, maar ze verwierpen in wezen de Heere Zelf. Het was **ongeloof**. Paulus heeft het daar in 1 Korinthe 10 ook over. Hij wijst erop dat al die dingen die in de woestijn gebeurden voorbeelden waren: de wolk, het eten (de geestelijke spijs), het water uit de steenrots (de geestelijke drank). Want, zegt hij dan: *Ze dronken uit de geestelijke steenrots die volgde; en de steenrots was Christus* 1 Kor. 10 vs. 4. En dan waarschuwt hij heel ernstig: *En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield*. De kanttekening zegt daarvan, dat het de Heere Christus was, de Engel des verbonds, de eeuwige Zoon van God, Die hen in de woestijn geleidde en die zij tergden.

De straf die de Heere zendt

De Heere straft deze zonde met een heel zware straf. Hij zendt vurige slangen, die het volk bijten. Slangen en andere wilde, gevaarlijke dieren waren er heel de woestijnreis geweest. Maar de Heere had Zijn volk al die jaren ervoor bewaard.

Toch moeten we niet direct denken aan de slangen die daar overal aanwezig waren, maar aan slangen die de Heere speciaal hiervoor maakte of: gebruikte (volgens Calvijn).

De schuldbelijdenis van het volk/ Het redmiddel aangewezen

Als de Heere deze straf zendt, komt het volk bij Mozes. Ze zeggen: Wij hebben gezondigd. Bid toch of de Heere deze slangen wegneemt. Mozes gaat bidden, hij de voorbidder voor het volk. En de Heere verhoort zijn gebed. Maar niet zoals het volk gevraagd heeft. De Heere neemt de slangen en de plaag niet direct weg, maar Hij geeft een middel waardoor gebeten Israëlieten genezen kunnen worden, ja, zullen leven.

Mozes moet zo'n slang namaken van koper. En de Heere belooft: Wie gebeten is, en naar die koperen slang kijkt, zal genezen worden. De Heere vraagt dus geloof in wat Hij zegt en gehoorzaamheid aan wat Hij beveelt. *En het zal geschieden dat al wie gebeten is, als hij haar, de koperen slang, aanziet, zo zal hij leven* (Num. 21: 7).

Mozes doet wat de Heere hem heeft opgedragen. Hij maakt een koperen slang en zet ze op een hoge stang, zodat iedereen hem kan zien. En alle Israëlieten die gebeten zijn en naar de slang kijken, worden genezen.

Slangen in de woestijn

Slangen leven in de woestijn. Ze verschuilen zich in het zand en in de spleten van de rotsen. Toch lezen we niet eerder dat de Israëlieten last van ze hebben gehad. De Heere zorgde ervoor dat de slangen hen geen kwaad konden doen. Nu gebruikt de Heere slangen om Zijn volk te straffen, te kastijden.

Calvijn merkt echter op: 'Hoewel in de woestijn dus giftige slangen voorkomen, zijn deze slangen waarschijnlijk plotseling opgekomen en geformeerd voor een speciaal gebruik. Om het volk te laten voelen hoe grote dwaasheid het was om tegen God in opstand te komen, omdat zij tegen de slangen niet opgewassen waren. Het was een uitstekend middel om hen te vernederen.'

We moeten dan ook niet direct aan de slangen denken die daar normaal leven, want dan hadden de Israëlieten misschien wel gedacht dat het 'zomaar' gebeurde dat die slangen nu tevoorschijn kwamen;

dat het 'toevallig' was. Ze begrepen heel goed dat het door hun murmureren, hun mopperen, kwam. En dat het de Heere was Die de slangen stuurde om hen te straffen.

'De Heere liet hiermee zien dat het alleen Zijn Vaderlijke zorg was dat Hij hen had bewaard voor alle kwaad dat er in de woestijn dreigde, maar ook dat er op Zijn wenk een menigte straffen klaarstond waarmee Hij de goddeloze straffe.'

Dit had de Heere in Mara trouwens al gezegd en beloofd. In Exodus 15, kort na de uittocht uit Egypte lezen we daarover, in Exodus 25 vs. 2: *Daar stelde Hij het volk een inzetting en recht, en aldaar verzocht Hij hetzelve, En zeide: is het dat gij met ernst naar de stem des HEEREN uws Gods horen zult, en doen wat recht is in Zijn ogen, en uw oren neigt tot Zijn geboden, zo zal Ik u geen van de krankheden opleggen, die Ik op Egypteland gelegd heb; want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester.*

Vurige slangen

Het worden 'vurige slangen' genoemd. Het woord 'vurig' ziet niet alleen op de vurige beet, maar ook op het gif waarmee ze de mensen bijten. Ze bijten de mensen met *dodelijk* gif.

Iemand die door zo'n slang wordt gebeten, krijgt binnen een paar minuten hoge koorts, brandende dorst en hevige buikpijn. En na korte tijd overlijdt hij.

Gebeten door de slang

Zoals de Israëlieten gebeten werden door de slangen, zijn wij door de zonde allemaal gebeten. In het paradijs hebben we naar de duivel geluisterd, de slang, de satan. Wij geloofden wat de duivel zei en we geloofden niet wat de Heere had gezegd. En nu moeten we allemaal sterven.

Naar Wie dat middel wijst – Joh. 3 vs. 14

Maar nu het grote wonder. Zoals de Heere het volk in de woestijn een middel gaf waardoor ze genezen, behouden, konden worden, heeft Hij de mensen die tegen Hem gezondigd hebben ook een Middel gegeven. Hij heeft een Middelaar gegeven. De Heere Jezus wilde mens worden en de schuld en straf op Zich nemen. Hij is gekomen en heeft voor de zonde geleden. Hij wilde daarvoor sterven aan het kruis. Zo heeft Hij de zonden verzoend. En wie nu met zijn schuld en zonden de toevlucht neemt tot Hem en in het geloof op Hem mag zien, die zal genezen worden van al zijn zonden en ongerechtigheden. Die *zál* behouden worden door Zijn offer, door Zijn bloed.

Wat is/betekent 'verhoogd worden'?

De Heere gebruikt diverse keren het woord 'verhoogd'. om aan te duiden op welke manier Hij sterven zou. Het is een offerwoord; het wordt gebruikt voor de opheffing van het offer naar de hemel, of de aanbidding ervan aan God, voordat het op het altaar verteerd werd. Nu had alleen een gekruisigde, bij de smadelijke dood, die hij onderging, dit eigenaardige in zijn straf, dat hij boven al het volk werd opgeheven, met de bedoeling, om zijn smaad te vermeerderen, want een gekruiste was de aarde en de hemel even onwaardig. Maar het lijden en sterven van Jezus heeft twee zijden. De Heere Jezus stierf niet als zondaar, maar als Zondeverzoener. Hij leed en stierf als offer voor de zonde. Zijn wijze van sterven draagt de kenmerken van een offerande in zich. Zo verenigt het kruis van Christus de grootste tegenstrijdigheden: de aller-diepste smaad en de allerhoogste eer. Christus' dood is tegelijk Zijn vernedering en Zijn verhoging. Hier is het verstand van God: de vereniging van de oorzaak van de kwaal en haar genezing in één voorwerp. Zoals een slang de kwaal en een slang ook de genezing aanbrengt, is door geen menselijk verstand uit te vinden. Zulk dingen kunnen mensen niet uitdenken (Da Costa).

De Heere Jezus is verhoogd, toen Hij uit de doden opstond. Maar ook toen Hij naar de hemel voer en daar de plaats aan de rechterhand van Zijn Vader heeft gekregen. (Zie ook Jes. 52 vs. 13; Hand. 2 vs. 33, 3: 13; Filipp. 2 vs. 9).

De Heere Jezus wordt ook verhoogd als Hij in de prediking wordt uitgesteld als Degene in Wie verzoening en vergeving van de zonden mogelijk is. Dan wordt Hij als het ware omhoog gestoken, zoals Mozes dat met de koperen slang in de woestijn deed. Er wordt dan eigenlijk geroepen: 'Zie op Hem, en u zult leven!' Of, zoals de Heere Jezus dat ook Zelf tegen Nicodemus zei: *Alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve.* En: *Want alzo lief heeft God de wereld gehad opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*

Het is in wezen dezelfde prediking die ook Johannes hield aan de oevers van de Jordaan toen hij zei: *Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt* (Joh. 1: 29). Of: *Zie, het Lam Gods* (Joh. 1: 36). Zo wilde Hij, Die geen zonde gekend had, tot een vloek worden (Gal. 3:13).

Hizkia en de koperen slang

De koperen slang is vele eeuwen bewaard. Maar in de tijd van koning Hizkia – en waarschijnlijk al eerder onder de regering van koning Achaz - wordt er afgoderij mee bedreven. Als Hizkia koning wordt, roeit hij de afgoderij in zijn land uit. Ook de koperen slang wordt vernietigd. Om de nietigheid en waardeloosheid ervan aan te wijzen, noemt hij hem 'Nehûstan', dat betekent: 'koperwerk' of 'een stuk koper'. Daarmee wil hij zeggen dat er niets goddelijks in/aan was. (Zie 2 Kon. 2 Koningen 18 vs. 4).

Geloven

Geloof kunnen we met drie woorden omschrijven: kennen, (toestemmen) en vertrouwen.

De Heere recht kennen. Geloven, wat Hij zegt: dat ik zondig ben en de dood verdiend heb. Maar ook dat er bij Hem genade is, omdat Hij Zijn Zoon gegeven heeft. En dat Hij daarom ook mijn zonden kan vergeven en ze wegnemen.

Vertrouwen: me aan Hem toevertrouwen. Geloven, dat wat Hij zegt waar is en dat Hij zal doen, wat Hij belooft. Alles van Hem alleen verwachten. In Zondag 7 worden twee van deze drie woorden letterlijk genoemd: kennen en vertrouwen.

De inhoud van dat geloof is met het hart geloven dat er geen ander middel is om zalig te worden dan alleen Christus en Zijn werk. Dat betekent: afzien van al het onze. De Heilige Geest leert geloven en beamen dat het aan onze zijde kwijt is en verloren. Maar de Heilige Geest geeft niet alleen het geloof dat de mens een gebetene is, maar Hij maakt ook plaats in het hart voor Christus, het enige Middel tot behoud. Bovendien schenkt Hij het geloof om op Hem te zien. Door het geloof ontvangen we het eeuwige leven. Daarmee wordt niet in de eerste plaats de hemel bedoeld, maar de gemeenschap met de Heere.

Het Bijbelse woord 'geloven' betekent: het is zich door iemand laten dragen, op iemand steunen, zich aan iemand toevertrouwen, de toevlucht tot iemand nemen.

Het 'in Hem geloven' betekent ook: Hem erkennen als de van God gegeven Held der hulp. Er is geen andere weg om Gods gunst en gemeenschap te ervaren dan alleen in en door Hem, Die Gods toorn gestild en een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht. In Hem geloven gaat ook gepaard met verlies van al het onze.

Het ongeloof, de grootste zonde

De zonde van het ongeloof is de grootste zonde, omdat we de Heere niet voor waar houden. Bovendien is het de zonde tegen het geneesmiddel dat de Heere heeft geopenbaard. Deze zonde wordt ook in het leven van Gods kinderen diep beleefd en beweend. Juist zij voelen wat het ongeloof veroorzaakt.

Belijdenisgeschriften

H.C. Zondag 11, vraag 29, Jezus, dat is Zaligmaker

H.C. Zondag 14, vraag 35 en 36, ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria.

H.C. Zondag 15, vraag 37, 39

NGB, art. 20, 21, 22

DL, Hoofdstuk 1, art. 1, 2, 4

Hoofdstuk 2, art. 1, 2 3, 5

Antwoorden bij werkboekje -10

Weet je het nog?

Lees de zin en zoek in het vak erachter het goede antwoord. Trek een lijn naar dat antwoord.

1. Het volk van Israël was bijna in	<i>Kanaän</i>
2. Ze moesten alleen nog door het land van de	<i>Edomieten</i>
3. Omdat dat niet mocht, moesten ze weer terug, de In	<i>woestijn</i>
4. Toen gingen ze mopperen op het	<i>manna</i>
5. Daarom stuurde de Heere	<i>slangen</i>
6. Die het volk.	<i>beten</i>
7. Heel veel mensen	<i>werden ziek en stierven</i>
8. Daarom ging het volk naar	<i>Mozes</i>
9. Ze vroegen of hij tot de Heere wilde	<i>bidden</i>
10. Mozes moest een Maken	<i>koperen slang</i>
11. Hij moest ervoor zorgen dat.	<i>iedereen hem goed kon zien</i>
12. Wie	<i>naar die slang keek, werd genezen</i>

Puzzel

Oplossing: Wie gebeten was en naar de koperen slang keek, bleef leven

Om over te praten

1. De Heere zei tegen het volk: “Wie naar de koperen slang kijkt, wordt genezen.”

De Israëlieten moesten dus twee dingen doen: ze moesten geloven wat de Heere zei en ze moesten doen, wat de Heere zei.

a. Hoe is dat bij ons?

Precies hetzelfde. Ook wij moeten geloven wat de Heere zegt. Dat we bekeerd moeten worden. En dat de Heere alleen ons van de zonde kan verlossen. We moeten het Woord van de Heere geloven. En we moeten het ook gehoorzaam zijn.

b. Wat moeten wij geloven?

Alles wat de Heere in Zijn Woord zegt. Dat wij zondige mensen zijn, die zo nooit meer bij de Heere kunnen wonen. Dat we bekeerd moeten worden. Maar ook dat we bekeerd kunnen worden. Dat de Heere dat kan en wil doen. Ja, dat Hij alles kan en alles heeft wat wij nodig hebben en dat Hij ons dat uit genade wil geven.

c. En wat moeten wij doen? Probeer bij allebei de vragen eens een paar dingen te noemen.

Wij moeten tot de Heere gaan en bidden of Hij ons bekeren wil en onze zonden wil vergeven. Want de Heere heeft Zelf gezegd: Opent uwen mond, eist van Mij vrijmoedig, op Mijn trouwverbond. En Hij belooft: Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij het smeekt, mild en overvloedig. We moeten leren alles van de Heere alleen te verwachten. Dat Hij alleen ons zalig kan maken, ons kan verlossen van de zonde en het weer goed kan maken met de Heere.

2. Zoek eens op Johannes 1 vers 35 – 40.

a. Over wie gaat het daar?

Johannes de Doper

b. Wat deed hij?

Preken

c. Wat zei hij? Zie vers 36.

‘Zie, het Lam Gods’

d. Wie bedoelde hij daarmee?

De Heere Jezus

e. Waarom lijkt dit Bijbelgedeelte op het verhaal over de koperen slang?

Johannes wees aan dat de Heere Jezus door Zijn sterven de zonde van de wereld wegneemt. Dat we door Hem verlost kunnen worden van de zonde en dan eeuwig zullen leven. Mozes wees naar de koperen slang, waardoor de mensen genezen konden en zouden worden.

f. Wie geloofden er? Zie vers 29

twee discipelen van Johannes, Andreas en Johannes. Zij volgden de Heere Jezus.

3. Zoek eens op H.C. Zondag 7 (of hierbij afdrukken, eventueel een klein gedeelte). Welke twee belangrijke woorden staan er in antwoord 21?

a. De Heere en

kennen en vertrouwen

b. Probeer eens te vertellen wat dat is?

als je iemand kent, weet je wie hij is en wat hij graag wil dat je doet.

als je iemand vertrouwt, geloof je dat hij je helpen kan en wil en zal.

als je iemand vertrouwt, voel je je veilig bij hem of haar.

Opdracht voor kinderen die nog niet of niet zo goed kunnen lezen

Welke plaatjes horen bij het verhaal? Zet daar een kruisje bij. (of kleuren?)

Antwoorden bij werkboekje +10

Weet je het nog?

Lees de zin. Zoek in de kolommen erachter het goede antwoord. Zet er een kring omheen.

Ben je klaar? Achter ieder antwoord staat een letter. Zet die letter in de laatste kolom. Je leest van boven naar beneden: *Zie op Hem en word behouden*

Puzzel

Begin linksboven met de eerste (dikgedrukte) letter 'e'. Ga naar rechts, maar sla steeds één hokje over. Draai met de klok mee. Als je in het midden bent, doe dan hetzelfde met de letters die over zijn. (begin weer opnieuw/ga verder bij het tweede hokje van de eerste rij).

Je leest: En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden.

Om over te praten

1a. Om beter te worden, hoefden de Israëlieten alleen maar naar de koperen slang kijken. Wat vind jij?

Veel kinderen zullen kiezen voor het eerste. Maar, wij staan erachter. waarom zouden ze het gedaan hebben? Het is belangrijk om met de kinderen erover te praten hoe het kwam dat er mogelijk Israëlieten waren die dat niet deden. Dat kwam door hun ongeloof.

Het is belangrijk dat ook bij dit antwoord naar voren komt dat het ongeloof zo groot is. Dat wij de Heere niet geloven, als Hij iets zegt. Of dat nu een bedreiging is, zoals in het paradijs: 'ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven', óf dat het een belofte is: "wie in de Heere Jezus gelooft, zal zalig worden."'

1b. Kunnen wij dat vandaag ook nog doen? Hoe dan?

Ook tot ons komt de oproep het Woord van de Heere te geloven. De Heere wil dat we Hem zullen geloven op Zijn Woord. en al ons vertrouwen op Hem stellen. Dat we alles van Hem alleen verwachten.

Wijs er echter ook op, dat bij de Heere álle dingen mogelijk zijn. Dat Hij ons ook van ons ongeloof kan verlossen.

2. Nicodemus kwam midden in de nacht naar de Heere Jezus.

a. Waarom kwam hij naar Hem toe?

Nicodemus had heel veel vragen, waarop hij een antwoord wilde hebben.

b. Kunnen wij dat nu nog doen? Hoe dan?

Ja, want ook al is de Heere Jezus nu niet meer op de aarde, vanuit de hemel hoort en ziet Hij ons ook. We mogen tot Hem bidden.

c. Wat mag je dan doen?

Met al onze vragen mogen we naar Hem toe. En dan wil Hij ons antwoord geven.

d. Hoe geeft de Heere dan nu antwoord op onze vragen?

Dat doet Hij door Zijn Woord. Als we dat lezen en horen, door de Bijbelvertellingen en ook door de preek.

3. De mensen in de woestijn moesten op de koperen slang zien om genezen te worden.

a. De koperen slang wees naar ...
de Heere Jezus

b. Probeer nu eens te vertellen wat 'zien op de Heere Jezus' betekent.

Geloven in de Heere Jezus, dat Hij je kan en wil verlossen van je zonden. Geloven dat de Heere je álles kan geven wat je nodig hebt, ook om te geloven! En daarom de toevlucht tot Hem te nemen.

c. Noem eens mensen, die dat deden toen de Heere Jezus nog op aarde was.

Moordenaar, bloedvloeiende vrouw, Kananese vrouw, Bartimeüs

4. Noem eens overeenkomsten tussen de koperen slang en de Heere Jezus.

Allebei verhoogd. De slang op een stang, paal; de Heere Jezus aan het kruis.

De slang in de woestijn werd net zo gemaakt als de slangen die de mensen hadden gebeten; de Heere Jezus wilde de mensen die Hij verlossen moest en wilde, gelijk worden.

5. Vraag over de betekenis van 'verhoogd worden'? Zoek op Joh. 3 vs. 14/ Filipp. 2 vs.9 / Hand. 2 vs. 33
Wat betekent het dat de Heere Jezus 'verhoogd' is?

De Heere Jezus is letterlijk verhoogd aan het kruis. Maar Hij is ook verhoogd toen Hij opstond uit de doden, ten hemel voer en nu zit aan de rechterhand van Zijn Vader in de hemel. Hij heeft een Naam gekregen boven alle namen. Hij heeft de hoogste eer gekregen.

Ook als er over Hem geprekeerd wordt, wordt Hij verhoogd. Dan wordt verteld Wie Hij is en wat Hij gedaan heeft. Dan krijgt Hij de eer.

6. We lezen in de Bijbel nog een keer over de koperen slang. Alleen, daar heeft hij een andere naam.

Zoek op 2 Koningen 18 vers 4

a. Over welke koning gaat het daar?

Koning Hizkia

b. Wat deed het volk met de koperen slang?

Ze hadden er een afgod van gemaakt.

c. Hoe noemde die koning die koperen slang?

Nehûstan'

d. Probeer er eens achter te komen wat dat woord betekent. (kijk bij de kanttekeningen).

Dat betekent: 'koperwerk' of 'een stuk koper'; het is niets waard, het heeft geen betekenis, want het kan niets.

e. Wat deed de koning met die koperen slang?

Hij vernietigde hem.

f. Was dat goed? Waarom wel/niet?

Ja, want het volk mocht geen afgoden hebben.

Petrus

Thema: Het visioen van Petrus

Toelichting op het thema

Dit jaar behandelen we in de Kompasschetsen het thema 'Dieren in de Bijbel'. In iedere schets heeft een dier een plaats, hoewel dit natuurlijk slechts een 'bijrol' is. In deze schets gaat het over de dieren uit het visioen van Petrus.

Doel van de vertelling

In deze schets gaat het over de bekering van Cornelius en het brengen van het Evangelie bij de heidenen. Deze schets laat ons zien wat Gods bedoeling is met Zijn Kerk. Door Zijn genade is niets voor Hem onrein. Door de Heere Jezus heeft God de muur tussen Jood en heiden weggenomen en geeft Hij zo ook ons de mogelijkheid om deel uit te maken van Zijn Koninkrijk. Gelijk komt tot ons de oproep om Zijn Naam verder bekend te maken.

Introductie van het thema voor de kinderen

Leg op een tafel een open Bijbel onder een doek. Bespreek de volgende vragen met de kinderen. Wat zou hier onder liggen? Kun je het zien? Zo ja, hoe dan? Hoe weet je zeker dat dit juist is?

Laat een aantal kinderen één voor één onder de doek kijken. Nu weet een deel wel wat er onder de doek ligt en een ander deel niet. Wat vinden de kinderen hiervan? Is dit oneerlijk?

Pas als de doek wordt weggehaald, kun je het zien. Dan kun je het zien met je eigen ogen. Zo is het ook in het verhaal van vandaag. Eerst was het Evangelie alleen beschikbaar voor de Joden, maar na de uitstorting van de Heilige Geest moesten de discipelen ook in Samaria en zelfs aan de heidenen vertellen wie de Heere Jezus was.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 86 : 5

Psalm 66 : 1 en 2

Psalm 27 : 5

Psalm 119 : 1 en 3

Psalm 87 : 3, 4 en 5

Uit de bundel 'Tot Zijn eer'

lied 43: Heer', wat wilt Gij dat ik doe?

lied 114: Zegen ons, Algoede

lied 21: De kerk van alle tijden

Lezen

Handelingen 10 : 1 -20

Kerntekst

Romeinen 10:12b: *Eenzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen. Handelingen 10 : 34 en 35.*

Vertelling

Stil ligt hij op zijn knieën. Zijn ogen zijn gericht op de hemel, de plaats waar God is. Net als elke dag heeft Cornelius tijd vrijgemaakt om te bidden. Het is nu precies het negende uur, drie uur in de middag, de tijd waarop het avondoffer wordt gebracht en er overal in Israël Joden knielen om te bidden. Hij is wel geen Jood, hij is ook niet besneden, maar hij houdt zich wel aan een aantal Joodse wetten. Hij geeft geld aan de armen en bidt op de Joodse gebedstijden. Ja, Cornelius dient de Heere God, samen met zijn hele gezin.

Hij wil zo graag de Heere dienen zoals de Joden dit doen. Alleen, hij is een heiden, hij hoort niet bij het volk Israël. En toch bidt hij.

Cornelius is een Romeinse hoofdman over honderd soldaten. Zijn soldaten komen allemaal uit Italië. Het zijn de beste soldaten van het Romeinse Rijk, ongeveer zesduizend in totaal. Op dit moment zijn ze in Cesaréa gelegerd om ervoor te zorgen dat Judea en Samaria gehoorzaam zullen blijven aan de keizer.

Opeens gaat er een schok door de biddende man heen. "Cornelius!" Voor zich ziet Cornelius duidelijk een engel. Hij beeft van angst. Een bode van de God van Israël spreekt met hem? Een onreine, een heiden? Eerbiedig zegt hij: "Wat is er, Heere?" De engel antwoordt: "Uw gebeden en giften zijn door de Heere gezien. Hij heeft u verhoord. Nu, stuur mannen naar Joppe en laat Simon Petrus komen. Hij logeert bij ene Simon, een leerbewerker. Zijn huis is vlak bij de zee. Deze Petrus zal tegen u zeggen wat u moet doen." Dan gaat de engel weg.

Verwonderd blijft Cornelius achter. Wat wonderlijk! De God van Israël heeft zijn gebeden verhoord. Hij heeft naar zijn gebeden geluisterd, al is hij een heiden. De Heere keurt het goed dat hij Hem dient! De Heere wil dat iedereen in Hem gelooft en Hem dient. Geloof jij in Hem? Wil je graag bij Hem horen en van Hem houden? Als je hierom bidt, zal de Heere dit gebed zeker verhoren. Cornelius gebed werd verhoord. Zo zal de Heere ook jouw gebed verhoren, als je oprecht tot Hem bidt.

Snel roept Cornelius een paar mannen. Twee van zijn bedienden en één soldaat waarvan hij weet dat hij ook de God van de Joden dient. Hij vertelt hen alles wat hij heeft gezien en wat de engel heeft gezegd en stuurt hen naar Joppe om Petrus te gaan halen.

Het is de volgende dag als Petrus de trap naar het platte dak van het huis van Simon, de leerlooier, beklimt. Het is ongeveer twaalf uur in de middag. Op het koele dak, uitkijkend op de zee, heft Petrus zijn handen naar de hemel en bidt.

Na een poosje merkt hij dat hij honger krijgt en vraagt of ze beneden wat eten voor hem klaar kunnen maken. Als de bedienden aan het werk gaan, gebeurt er iets wonderlijks. Petrus' blik wordt omhooggetrokken naar de hemel. Voor zijn ogen gaat de hemel open en er komt iets naar beneden. Langzaam wordt er een voorwerp dat lijkt op een groot linnen laken naar beneden gelaten. Het laken wordt aan de vier punten vastgehouden. Langzaam zakt het steeds verder. Als het ver genoeg gezakt is en Petrus in het laken kan kijken, stijgt zijn verbazing. In het laken ziet hij tientallen dieren! Allerlei soorten. Landdieren, roofdieren, kruipende dieren, vogels. Koeien, leeuwen, schapen, slangen, klipdassen, herten, varkens. Reine en onreine dieren, allemaal door elkaar.

"Sta op, Petrus!" klinkt er een stem. "Slacht en eet!" Verbaasd luistert Petrus. Wat? Eén van deze dieren slachten en opeten? Dat heeft God verboden in de wetten van Mozes! Alle dieren die onrein zijn en alles wat iets onreins aangeraakt heeft, dat mag niet gegeten worden. Hij heft zijn handen op en maakt een afwerend gebaar. "Beslist niet, Heere, want ik heb nog nooit iets onreins gegeten!" Nog nooit heeft hij iets gegeten wat onrein was en nu moet hij zomaar een onrein dier slachten en eten? Nooit! Weer hoort hij de stem: "Wat God gereinigd heeft, dat mag u niet onrein noemen!"

Voor de tweede keer klinkt de stem: "Sta op, Petrus, slacht en eet!" Weer weigert Petrus en ook nu klinkt het: "Wat God gereinigd heeft, mag u niet onrein noemen." Zelfs voor een derde keer krijgt Petrus de opdracht om te eten, maar weer weigert Petrus. Dan wordt het laken weer opgetrokken. De hemel sluit zich.

Verwonderd merkt Petrus dat hij nog steeds op het dak van Simon, de leerbewerker is. Wat heeft dit te betekenen? Hij begrijpt dat het een boodschap van God is, maar wat deze boodschap betekent? Het is vast een belangrijke en dringende boodschap. De Heere heeft het wel drie keer herhaald. In de wetten van Mozes staat dat het onreine niet gegeten mag worden, maar nu zegt de Heere dat hij dit wel moet doen. Zou dit betekenen dat de wetten van Mozes niet meer gelden? Petrus kan het zich bijna niet voorstellen. En als de Heere dit wel bedoelt? Waarom dan? En waarom krijgt hij dit nu te zien? Misschien gebeurt er bij jou ook wel eens iets wat je niet begrijpt. Wat doe je dan? Ga je je eigen gang en denk je er maar niet te veel over na of vertel je dit aan de Heere?

Op datzelfde ogenblik, als Petrus niet weet wat hij nu moet doen, zegt de Heilige Geest in zijn hart: "Zie, drie mannen zoeken u. Sta op, reis met hen mee en twijfel niet, want Ik heb hen gestuurd." In gedachten verzonken loopt Petrus de trap af. Hij begrijpt het nog steeds niet. Beneden gekomen ziet hij inderdaad drie mannen staan. Heidenen, dat ziet hij gelijk. "Ik ben degene die jullie zoeken. Waarom zijn jullie hier?"

"Cornelius, een hoofdman over honderd uit Cesaréa, een rechtvaardige man, heeft ons gestuurd." De mannen vertellen alles wat Cornelius heeft meegemaakt en waarom zij gestuurd zijn. Petrus nodigt hen uit om binnen te komen. Wat is dit allemaal vreemd. Maar één ding is voor Petrus duidelijk: de Heere wil dat hij met hen mee zal gaan.

In Cesaréa wacht Cornelius in spanning af. Zou Petrus inderdaad komen? Wat zou deze dienaar van God hem gaan vertellen? Het zal vast een boodschap zijn, die iedereen moet horen. Cornelius bedenkt zich niet langer en stuurt boden naar zijn familie en vrienden. Iedereen moet de boodschap van God horen. Iedereen is welkom om te komen luisteren naar Petrus. Vertel jij ook graag over de Heere Jezus? Durf jij kinderen uit te nodigen om mee te gaan naar de club? De Heere Jezus wil dat iedereen hoort dat Hij gestorven is en is opgestaan. Mensen ver weg, maar juist ook mensen bij jou uit de straat moeten weten dat de Heere God is!

De volgende dag komt de kleine groep reizigers aan in Cesaréa. Behalve de twee knechten, de soldaat en Petrus zijn er nog zes mannen uit de kerk van Joppe meegekomen. Aangekomen bij het huis van Cornelius brengen de knechten hen naar binnen. Cornelius komt er al aan. Op zijn gezicht is verwondering en blijdschap te zien. Vol ontzag valt hij op zijn knieën en aanbidt hij Petrus. "Sta op!" Streng klinkt de stem van Petrus. "Ik ben ook maar een mens!" Petrus hoeft geen eer te krijgen, het gaat om de Heere Jezus.

Terwijl Petrus spreekt met Cornelius lopen ze verder naar binnen. Daar zijn tientallen mensen samengekomen. Familie, vrienden, soldaten en bedienden, rijke en armen. En als Petrus deze mensen ziet, begrijpt hij het gezicht. Dit is wat het laken met de dieren daarin betekende. God maakt geen verschil meer tussen Joden en heidenen. De heidenen zijn niet meer onrein. Jezus heeft voor de hemelvaart tegen hen gezegd: "Ga naar alle volken en verkondig hen het Evangelie." De Heere wil dat iedereen weet dat Hij God is en wil genade geven aan iedereen die tot Hem bidt.

"U weet," begint Petrus, "dat het voor een Jood verboden is om bij een niet-Jood naar binnen te gaan. Maar God heeft mij laten zien dat ik niet één mens onrein mag noemen of buiten mag sluiten. Daarom ben ik gekomen. Ik heb nog wel een vraag: waarom heeft u mij laten komen?"

Cornelius vertelt precies wat er gebeurd is. Verwonderd luisteren de aanwezigen. Als hij stil wordt, dan roept Petrus het uit: "Nu weet ik zeker dat er bij God geen aanzien is van persoon. Iedereen die Hem vreest en recht doet is aangenaam voor Hem. God vertelt de Israëlieten dat er vrede is, door Jezus Christus. Hij is een Heere van iedereen, uit welk volk iemand ook komt!" Ja, na het sterven van de Heere Jezus maakt God geen verschil meer tussen Joden en heidenen. Hij wil dat alle mensen Hem dienen. Of ze nu oud zijn of jong, rijk of arm, christen of niet. Alle mensen moeten geloven in de Heere Jezus. Dan begint Petrus te vertellen over de Heere Jezus. Over Zijn leven en sterven. Over zijn opstanding en de verschijningen. "Van Hem vertellen de profeten, dat iedereen die in Hem gelooft, vergeving van zonden zal ontvangen in Zijn Naam!"

En dan gebeurt het wonder. Terwijl Petrus nog spreekt, daalt de Heilige Geest op deze heidenen. De mannen van de gemeente uit Joppe kijken elkaar verwonderd aan. De Heilige Geest wordt uitgestort op de heidenen. Luister maar, ze spreken in andere talen! Ze loven en prijzen de Heere God!

Ook Petrus ziet alles vol verwondering aan. Wat is de Heere groot! Zijn Koninkrijk is niet alleen voor de Joden, maar ook voor de heidenen. Dan mogen deze mensen ook gedoopt worden, denkt Petrus. "Wie zou het doopwater kunnen weren?" Zouden deze mensen niet gedoopt mogen worden, nu ze net als wij de Heilige Geest hebben ontvangen? Hij vraagt hen om mee te gaan. De vreugde straalt af van hun gezichten als ze zich laten onderdompelen in het water en gedoopt worden in de Naam van de Heere Jezus. Ken je die blijdschap? Ben je ook zo blij als er verteld wordt over de Heere Jezus? Wat een wonder dat de Heere God ook wil dat heidenen, mensen die net als wij eigenlijk onrein zijn, bij Zijn Koninkrijk horen.

Nog een paar dagen blijft Petrus bij hen. Cornelius en de anderen willen nog meer weten over de Heere Jezus, de Zoon van God die gekomen is om mensen zalig te maken. Dan vertrekt Petrus naar Jeruzalem, maar de Heilige Geest blijft bij Cornelius. Hij blijft voor altijd!

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Cornelius, de hoofdman

Cornelius was een hoofdman over honderd, een centurio en maakte deel uit van de Italiaanse afdeling. De Italiaanse afdeling werd beschouwd als de betrouwbaarste van het Romeinse leger. Een afdeling of

cohort bestond uit zeshonderd soldaten, onder leiding van zes centurio's. In afgelegen gebieden, zoals Cesaréa, kon een cohort wel aangevuld worden met hulptroepen tot duizend man. Een hoofdman werd goed betaald, wel vijf tot tien keer zoveel als een gewoon soldaat. Het is aannemelijk dat Cornelius rijk en van aanzien geweest is.

Cesaréa en Joppe

Het Cesaréa uit de Handelingen moet niet verward worden met Cesaréa Filippi, dat aan de voet van de Hermon ligt. Het eerste deel van Cesaréa is waarschijnlijk al gebouwd voor de tijd van Alexander de Grote, door een koning genaamd Straton. Vandaar dat een oudere benaming 'toren van Strato' is. Augustus heeft de stad aan Herodes de Grote geschonken. Hij heeft deze stad geheel opnieuw laten opbouwen en spaarde kosten noch moeite om er een belangrijke havenstad van te maken. Bij opgravingen zijn hier de Heroduspoot, een amfitheater, een paleis en een hoog aquaduct gevonden.

In de tijd van Cornelius zetelde in Cesaréa het Romeinse bestuur over Judea. Van 6-41 n. Chr. onder Romeinse procuratoren en van 41-44 n. Chr. onder Agrippa I, de vriend van keizer Claudius. Mede hierdoor bestond deze stad vooral uit (Griekssprekende) heidenen.

Joppe was een havenstad op ongeveer 50 kilometer afstand van Cesaréa. Het was de stad die Petrus, na Lydda, aandeed op zijn eerste zendingsreis. In Lydda had Petrus in de Naam van Jezus Christus Enéas genezen (Hand. 9:32-35). In Joppe heeft Petrus Tabitha, een discipelin, uit de dood opgewekt (Hand. 9:36-43). Tijdens zijn verdere verblijf in Joppe logeert Petrus bij Simon, een leerlooier. Dit is opmerkelijk, aangezien dit volgens de Joden een onreine omgeving was. Het is mogelijk een voorbereiding op de ontmoeting met Cornelius.

Sympathisanten van het Jodendom

Het Jodendom neemt in de eerste eeuw een belangrijke plaats in. In veel plaatsen bevindt zich een synagoge. Deze synagogen worden niet alleen bezocht door Joden, maar ook door meelevende heidenen. Een groot deel van deze meeleverenden is vrouw. Dit omdat voor hen niet de belemmering van de besnijdenis geldt. In de Handelingen wordt op verschillende manieren verwezen naar een persoon die de joodse godsdienst aanhangt. Soms schrijft Lukas over iemand die 'godsdienstig' of 'godvrezend' is (bijv. Hand 10:2 of Hand. 13:16). Hiermee verwijst hij naar een persoon die in de God van Israël gelooft, de noachitische geboden houdt (Gen. 9: 4-6) en contacten heeft binnen de synagoge. Als er gesproken wordt over een 'jodengenoot' of 'proseliet', dan gaat het om iemand die ook besneden is (Bijv. Hand 2:10).

Over Cornelius wordt gezegd dat hij 'godzalig' is en dat hij God vreesde. Daarbij houdt hij zich (volgens Hand. 10: 2) aan twee van de belangrijkste aspecten van de Joodse godsvrucht: het gebed en de liefdegaven aan de armen.

Gezichten en geestvervoeringen

In Handelingen 10 wordt er tweemaal gesproken over een visioen, maar beide keren wordt er een andere benaming gebruikt. In het geval van Cornelius wordt er gesproken over een 'gezicht', terwijl er bij Petrus wordt gesproken over een 'vertrekking van zinnen'.

Wat betreft het gezicht van Cornelius is van belang om op te merken dat hij de engel helder zag, met zijn lichamelijke ogen. Deze werd voorgesteld aan zijn verbeelding, niet zoals in een droom, maar als een visioen.

Petrus overviel een vertrekking van zinnen, een geestvervoering. Dit wordt gezien als een staat van overpeinzing waarin hij geen aandacht meer had, maar ook niet gevoelig meer was, voor uitwendige dingen. Zo was zijn geest vrij om zicht met Goddelijke zaken bezig te houden.

De tussenmuur, die scheiding maakte

In Efeze 2 wordt gesproken over de 'middelmuur des afscheidsels'. God scheidde Israël af van de andere volkeren om te voorkomen dat anderen hen van Hem af zouden trekken. Hij deed dit door hen naar Egypte te laten trekken (Hebr. 11:9), Hij stelde de besnijdenis in (Gen. 17:10-11), verbood huwelijken met vreemdelingen (Deut. 7:1-6) en gaf strenge voorschriften wat betreft het voedsel (Lev. 11, Deut. 14). In het Oude Testament zien wij dat veel Joden zich hier meermalen tegen verzetten, in het Nieuwe Testament zien we eerder een trotse houding.

Met het binnengaan van Petrus bij Cornelius is deze muur verbroken. Niet door Petrus, maar door God zelf. Hij maakte dit duidelijk door het gezicht en het uitstorten van de Geest zoals Petrus vertelt aan de

broeders in Jeruzalem (Hand. 11:1-18). Deze muur is afgebroken door Christus, door Zijn dood aan het kruis (Ef. 2). Jood en heiden zijn beiden schuldig aan Zijn dood, Jezus stierf voor beiden (Rom. 3).

Rein en onrein

De eerste keer dat we lezen over reine en onreine dieren is in de geschiedenis van de zondvloed. Noach kreeg de opdracht om zeven paar te nemen van alle rein vee en slechts twee van het onreine vee. We weten niet hoe Noach rein en onrein vee onderscheidde, maar het toont aan dat al in de vroege dagen een onderscheid gemaakt werd tussen het reine en het onreine. Reine dieren waren ongetwijfeld geschikt om te offeren. Toen Noach uit de ark was gekomen, bracht hij brandoffers van al het reine vee en al het rein gevogelte.

Met Israël was het anders. Welke dieren mochten en moesten worden geofferd wordt duidelijk aangegeven. En wat voor dieren rein waren en konden worden gegeten en wat voor dieren onrein waren en niet gegeten konden worden, maakte God in bijzonderheden bekend. God maakte duidelijk welk vlees onrein was in Zijn ogen. We weten uit andere geschriften, dat de onrein genoemde dieren niet werkelijk op zichzelf onrein zijn, want God schiep geen dieren die onrein waren. Toch wees hij dieren met bepaalde kenmerken als onrein en afschuwelijk voor de Israëliet aan. Het doel van deze wetgeving aangaande reine en onreine dieren was *heiligheid*, in overeenstemming met de heilige God.

De Israëliet mocht alleen *reine* landdieren tot voedsel nemen. Reine landdieren zijn die welke zowel herkauwen als gespleten hoeven hebben (Lev. 11:2-3). Dit zijn bijvoorbeeld, volgens Deut. 14:4-6, het rund, het schaap, de geit, het hert, de gazelle, de reebok, de steenbok, de spiesbok, de antilope en de gems.

Wanneer een landdier geen hoeven had die in tweeën gespleten was, of niet herkauwde had de Israëliet het voor onrein te houden en mocht hij het niet eten. De hoeven moesten geheel gespleten zijn (Lev. 11:26). Tot de onreine dieren behoren vleeseters, zoals katachtigen, en ook, volgens Lev. 11: 4-8, de kameel (herkauwt, geen gespleten hoeven), de klipdas (idem dito), de haas (idem dito), het varken (zwijn, herkauwt niet, wel gespleten hoeven).

Al wie ze aanraakte, was onrein (Lev. 11:26). “Van hun vlees mag u niet eten en hun kadavers niet aanraken; ze zijn voor u onrein.” (Lev. 11:8; vgl. Deut. 14:3,7-8). Petrus kiest ervoor om ook de reine dieren uit het vat niet te eten. Dit is met het zicht op bovenstaande een logische keuze, aangezien het reine wordt verontreinigd door het onreine. Dus *alles* in het vat was onrein.

Uitstorting van de Geest

In Lukas 22 spreekt Jezus over een nieuw verbond. In dit verbond komen alle vroegere verbonden tot vervulling. Onder het oude verbond werden profeten, priesters en koningen gezalfd. Deze zalving symboliseerde toewijding aan God en vervulling met Gods Geest. In het nieuwe verbond wordt de zalving met de Heilige Geest beloofd aan alle gelovigen, zelf aan hen die binnen de wereld niet in tel zijn (Joël 2:28-29). God vervult alle soorten mensen met zijn Geest: Joden, Samaritanen en heidenen. Alle tellen als volwaardige leden van de gemeente (Petr. 2:9-10). De gave van de Geest gaat in de jonge kerk gepaard met buitengewone werkingen en tekenen. Deze zijn het bewijs van de vervulling en dienen tot opbouw van de gemeente (Mark. 16:17-20 en Ef. 4:11-12).

Belijdenisgeschriften

HC. Zondag 20 'Van de Heilige Geest'

HC. Zondag 48 'Uw Koninkrijk kome'

NGB-artikel 25 'Het afdoen van de ceremoniële wet' en 27 'Van de algemene christelijke kerk'

Antwoorden bij de werkboekjes

Antwoorden bij werkboekje -10

Antwoorden bij werkboekje -10 en +10

Weet je de antwoorden? Zet de letters uit de gekleurde vakjes in de juiste volgorde. Wat is de uitkomst?

1. Cornelius was een *hoofdman* over honderd.
2. Petrus logeerde in *Joppe*.

Om over te praten...

Petrus kreeg van de Heere God een visioen te zien. Hij zag een voorwerp dat leek op een linnen laken. Dit laken zat vol met dieren, rein en onrein.

1. Wat betekende dit visioen?
De Heere God wilde Petrus leren dat hij en de andere apostelen ook het Evangelie moesten brengen bij de heidenen. Daarnaast geeft God door middel van dit visioen ook aan dat de ceremoniële wetten niet meer nodig zijn. Dit alles door het sterven van Christus aan het kruis.
2. Hoe kwam Petrus achter deze betekenis?
De Heilige Geest sprak in zijn hart en vertelde hem dat hij met de mannen mee moest gaan en niet hoefde te twijfelen.
3. Wat betekent dit visioen voor ons?
Voor ons lijken twee zaken van belang. In de eerste plaats is dit visioen een bevestiging van de zendingsopdracht, zoals Jezus deze gegeven heeft in Mattheüs 28. Daarnaast laat het ons zien dat de wetten, zoals de Joden deze hielden en houden, voor ons niet dezelfde betekenis hebben. Dit omdat Christus alles aan het kruis heeft volbracht.

De Heilige Geest sprak in het hart van Petrus. Hij zei dat Petrus met de drie mannen mee moest gaan en niet hoefde te twijfelen.

1. Spreek de Heilige Geest ook tot ons?
De Heilige Geest wil zeker tot ons spreken. Van groot belang is dat wij luisteren naar wat Hij te zeggen heeft en bijv. de rust en de tijd nemen om in de Bijbel te lezen.
2. Hoe doet Hij dit?
In de eerste plaats door het Woord van God. Daarnaast kan de Geest ook spreken als er uit dat Woord wordt verteld in een preek, een Bijbelverhaal, of ...

Twee vragen en antwoorden bij werkboekje +10

In het huis van Cornelius hield Petrus een preek. (Hand. 10:34-43).

1. Zou je in je eigen woorden kunnen vertellen wat Petrus hier vertelt?
Petrus vertelt dat hij ervan overtuigd is dat God geeft voorkeur heeft voor een bepaald soort mensen. Hij is iedereen welgezind die Hem gehoorzaamt. God verkondigt de Israëlieten vrede door de Heere Jezus. Petrus vertelt over de wonderen van de Heere Jezus, Zijn sterven en opstanding. De discipelen hebben de opdracht gekregen om over Hem te vertellen aan de andere volken. Petrus laat zien dat de profeten al hebben gezegd dat iedereen die in Jezus gelooft vergeving van zonden zal ontvangen.
2. Waarom moet het Evangelie aan iedereen worden verteld? Doe jij dit ook?
God heeft de hele wereld en alle mensen geschapen en heeft er daarom recht op dat zij Hem dienen. Om God bekend te maken aan de wereld, stuurt hij mensen die vertellen over Hem. Dit zodat er uiteindelijk een grote menigte van mensen uit alle volken Hem zullen dienen (Openb. 7:9).

De mannen uit de gemeente van Joppe waren verbaasd dat de Heilige Geest ook op de heidenen werd uitgestort.

1. Hoe zagen de mannen uit Joppe dat de Heilige Geest werd uitgestort?
De aanwezige mensen begonnen te spreken in andere talen.
2. Waarom waren de mannen uit Joppe hier zo verbaasd over?
Op de Pinksterdag ontvingen de discipelen andere aanwezigen de Heilige Geest (Hand. 2). Deze uitstorting ging gepaard met de bekende tekenen en buitengewone werkingen. Als Petrus en Johannes Samaria bezoeken om notie te nemen van het werk dat Filippus heeft verricht, ontvangen ook de mensen daar (na gebed) de Heilige Geest (Hand. 8). De uitstorting in het huis van Cornelius is de eerste keer dat de Geest wordt uitgestort over de heidenen. Dit ging in tegen alles wat de Joden (door de afzondering van andere volken) gewend waren.
3. De Heere Jezus leerde Zijn discipelen bidden: 'Uw Koninkrijk kome'. Wat heeft die bede met deze geschiedenis te maken?
De Heere Jezus leerde zo zijn discipelen te vragen of God de kerk wilde vermeerderen en wilde bewaren voor de aanvallen van de duivel. In dit verhaal zien we heel duidelijk dat de Heere wil dat Zijn kerk bestaat uit allerlei volken, talen en natiën.

Welke dieren mochten de Joden offeren en waren dus reine dieren? Zet een kruisje bij de juiste plaatjes.

Antwoord: schaap, rund, duif

Puzzel

Wat staat er? Begin bij de eerste letter en sla telkens een letter over.

GWAVASTADEAFNQHRETEUNYOENWDZEARSWWIEJCSFTAHLGDREWWJOILUKZEKN

Gaat dan heen onderwijst al de volken

Streep de woorden door. Je vindt deze horizontaal, verticaal en diagonaal. Wat is de oplossing?

Oplossing: Uw Koninkrijk kome

Antwoorden bij werkboekje +10

Lees Leviticus 11 : 1-12. Welke dieren zijn voor de Joden rein en welke onrein? Zet een R in het vakje als het dier rein is en een O als het dier onrein is.

Antwoord: Kameel, aal, haas en zwijn = O; rund, vis en bok = R.

Los het raadsel op. Bijvoorbeeld K = 13, R = 34

22	11	11	54	41	11	43	32	51	51	43
G	A	A	T	D	A	N	H	E	E	N

53	43	41	51	34	35	42	52	44	54	11	23	41	51	25	53	23	13	51	43
O	N	D	E	R	W	I	J	S	T	A	L	D	E	V	O	L	K	E	N

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I	J
3	K	L	M	N	O
4	P	Q	R	S	T
5	U	V	W	X	Z

Streep de woorden door. Je vindt deze horizontaal, verticaal, diagonaal en achterstevoren.

Wat is de oplossing? Uw Koninkrijk kome

Stellingen

1. Zending is iets voor zendelingen of evangelisten, daar heb ik niets mee te maken.
Dit kan soms zo lijken, maar elke christen is geroepen tot het ambt aller gelovigen. Het is aan elke christen om te getuigen van de Heere Jezus, waar je ook bent.
2. Ik ben, net als de Joden, ook door de Heere God apart gezet.
Misschien niet letterlijk door het moeten houden van de ceremoniële wetten of het ondergaan van de besnijdenis. Wel zijn wij bij de doop apart gezet en zondert de Heere ons af voor zijn dienst.
3. De Heilige Geest is met Pinksteren uitgestort, dat gebeurt nu niet meer.
De Heilige Geest is op het Pinksterfeest overvloedig uitgestort, maar Pinksteren is nog niet voorbij. De Heilige Geest blijft werken tot de Heere Jezus terugkomt. Veel gaven van de Geest (zoals het spreken in vreemde talen) zien we in onze dagen minder terug, maar dit betekent niet dat de Heilige Geest niet meer werk. Het tegengestelde is waar!